
Požarni preskusi - Slovar (ekvivalenten z ISO 3261:1975)

Fire tests - Vocabulary

Essais au feu - Vocabulaire

Brandversuche - Wörterbuch

ITEH STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)

SIST ISO 3261:1995

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/1859ff7e-da01-43f7-a573-3e49474f29e9/sist-iso-3261-1995>

Deskriptorji: požarni preskus, slovar

ICS: 13.220.50; 01.040.13

Referenčna številka
SIST ISO 3261:1995 (sl)

Nadaljevanje na straneh od 2 do 14

UVOD

Standard SIST ISO 3261, Požarni preskusi - Slovar, prva izdaja, 1995, ima status slovenskega standarda in je ekvivalenten mednarodnemu standardu ISO 3261, Fire tests - Vocabulary, First edition, 1975-10-15.

NACIONALNI PREDGOVOR

Mednarodni standard ISO 3261:1975, Požarni preskusi - Slovar je pripravil tehnični odbor Mednarodne organizacije za standardizacijo ISO/TC 92 Požarni preskusi gradbenih materialov in konstrukcij.

Slovenski standard SIST ISO 3261:1995 je prevod in dopolnitev angleškega besedila mednarodnega standarda ISO 3261:1975. SIST ISO 3261:1995 se od izvirnika razlikuje po tem, da je dopolnjen z naslovom in izrazi v nemškem jeziku. V primeru spora glede besedila slovenskega prevoda v tem standardu je odločilen izvirni mednarodni standard v angleškem jeziku.

Standard je pripravila delovna skupina USM/TC POO/WG 3 Terminologija, pregledal pa tehnični odbor USM/TC POO Požarno preskušanje gradbenih materialov, delov konstrukcij in konstrukcij.

Ta slovenski standard je dne 1995-09-25 odobril direktor USM.

PREDHODNE IZDAJE

- JUS U.J1.010:1973 (sh) Zaštita od požara. Ispitivanje materijala i konstrukcija. Definicije pojmov
- JUS U.J1.001:1976 (sh) Nomenklatura područja zaštite od požara
- JUS Z.C0.001:1984 (sl) Varstvo pred požarom in eksplozijo. Varstvo pred požarom. Izrazi in definicije

OSNOVA ZA IZDAJO STANDARDARDA

- Prezem standarda ISO 3261:1975

OPOMBI

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz "mednarodni standard", v SIST ISO 3261:1995 to pomeni "slovenski standard".
- Uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.

VSEBINA	Stran
Namen in področje uporabe.....	4
Izrazi in definicije	4
Abecedno kazalo slovenskih izrazov.....	11
Abecedno kazalo angleških izrazov	12
Abecedno kazalo francoskih izrazov.....	13
Abecedno kazalo nemških izrazov.....	14

iTeh STANDARD PREVIEW (standards.iteh.ai)

SIST ISO 3261:1995

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/1859ff7e-da01-43f7-a573-3e49474f29e9/sist-iso-3261-1995>

Požarni preskusi - Slovar

Namen in področje uporabe

Ta mednarodni standard določa izraze, ki se uporabljajo pri požarnih preskusih.

V drugih zvezah lahko ti izrazi dobijo dodatne definicije, ki imajo včasih značaj predpisa.

Čeprav predložene definicije ne vključujejo vedno toliko podrobnosti kot definicije v nacionalnih standardih, je njihov namen priprava temeljnih podlag za nacionalne definicije.

Opomba: Povsod, kjer v enem od jezikov ni izraza, ki bi povsem ustrežal dani definiciji, je puščen prazen prostor.

Izrazi in definicije

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini Izraz v nemščini	Definicija
1	2	3
1	- gorenje (zgorevanje) - combustion - combustion - Verbrennung	Reakcija snovi s kisikom ¹ ob sproščanju toplote, ki jo v splošnem spremljajo plameni in/ali žarenje in/ali sproščanje dima.
2	- goreti - burn - brûler - brennen	Biti v stanju gorenja.
3	- gorljiv - combustible - combustible - brennbar	Sposoben goreti. ²
4	- negorljiv - non-combustible - incombustible - nicht brennbar	Ni sposoben goreti.
5	- vžgati - ignite - allumer - entzünden	Povzročiti začetek gorenja.
6	- vžig - ignition ³ - allumage - Zündung	Začetek gorenja.

1 Razen v posebnih primerih; pri tem se upošteva koncentracija kisika, ki ne presega normalne vrednosti v zraku.

2 Glej tudi dogovore za požarno preskušanje v SIST ISO 1182, Preskus negorljivosti gradbenih materialov.

3 Pojem "ignition" ima v francoščini povsem drugačen pomen. Glej pojem pod zaporedno številko 15.

1	2	3
7	- vžigljiv - ignitable - allumable - entzündbar	Sposoben vžiga.
8	- plamen - flame - flamme - Flamme	Področje gorenja v plinski fazi z oddajanjem svetlobe. ⁴
9	- plameneti - flame - flamber - brennen mit Flamme	Goreti v plinski fazi z oddajanjem svetlobe.
10	- vnetljiv - flammable - inflammable - entflammbar	Sposoben goreti v plinski fazi z oddajanjem svetlobe ⁵ med uporabo vira vžiga ali po njej.
11	- nevnetljiv - non-flammable - non inflammable; ininflammable - nicht entflammbar	Ni sposoben goreti v plinski fazi med uporabo vira vžiga ali po njej.
12	- vneti - - enflammer - entflammen	Povzročiti gorenje v plinski fazi.
13	- vzplamtenje - - inflammation - Entflammung; Aufammen	Pojav plamena.
14a	- plamteč - - enflammé ⁶ - in Flammen	Stanje snovi po pojavu plamena.
14b	- plamtenje - flaming ⁶ - -	Proces nadaljevanja plamenov po prvem pojavu plamena.
15	- gorenje brez plamena - - ignition -	Gorenje snovi v trdnem stanju brez plamenov.
16	- polno razviti požar - - embrasé - Vollbrand (vollentwickelter Brand)	Stanje, ko ogenj zajame vso gorljivo snov.

4 Ne vključuje "hladnih plamenov". Ta pojem bo definiran v prihodnjem mednarodnem standardu.

5 Pojem "ignition" ima v francoščini drugačen pomen. Glej pojem pod zaporedno številko 15.

6 Izraza "enflammé" in "flaming" označujeta podobna, vendar ne povsem enaka pojava.

1	2	3
17	- razvoj polno razvitega požara - - embrasement - Entwicklung zum Vollbrand.	Prehod v stanje, ko ogenj zajame vso gorljivo snov.
18	- požarni preskok, flash-over - flash over - embrasement dans un local - Feuerübersprung	Prehod v stanje, ko je vsa površina gorljivih snovi v prostoru zajeta v požar.
19	- samougasljiv ⁷ - self-extinguishing - auto-extinguible - selbstlöschend	Za ta izraz glede na trenutno stanje poznavanja te lastnosti in snovi, na katere se ta lastnost nanaša, ni mogoče postaviti standardne definicije.
20	- zaviranje plamenov - flame retardance - retardateur de flamme - Flammhemmung	Lastnost snovi ali njene obdelave, ki zagotavlja zaviranje širjenja plamenov.
21	- zaviranje gorenja - fire retardant - ignifuge - brennverzögernd	Sposobnost snovi, da zaustavi, zmanjša ali izrazito zadrži gorenje določenih drugih snovi.
22	- - - ignifugation	Obdelava z uporabo zaviralca gorenja.
23	- - - ignifuger	Uporabiti obdelavo z zaviralcem gorenja.
24a	- ogenj - fire ⁸ - feu - Feuer	Proces gorenja, za katerega je značilno sproščanje toplote, ki jo spremlja dim in/ali plameni.
24b	- požar - fire ⁸ - incendie - Brand	Ogenj, ki se časovno in prostorsko nenadzorovano širi.
25a	- tlenje - smouldering - feu qui couve - Schwelen	Gorenje snovi brez vidne svetlobe ter pogosto spremljano z dimom.
25b	- žarenje - glowing - feu avec incandescence - Glimmen	Gorenje snovi brez plamenov, z oddajanjem vidne svetlobe s površine goreče snovi.

⁷ Uporaba izraza ni priporočljiva, ker je lahko zavajajoč.

⁸ V angleščini isti izraz "fire" označuje ogenj (24a) in požar (24b).

1	2	3
26	- obnašanje v požaru - fire behaviour - comportement au feu - Brandverhalten	Vse fizikalne in kemične spremembe, ki potekajo, če so materiali ali elementi gradbenih konstrukcij ⁹ izpostavljeni uničevalnemu delovanju požara.
27	- odziv na ogenj - reaction to fire - réaction au feu - Erwiderung zum Feuer	Odziv snovi, vključno z njenim razkrojem, zaradi vpliva ognja, ki mu je izpostavljena.
28	- požarna odpornost - fire resistance - résistance au feu - Feuerwiderstandsfähigkeit	Sposobnost elementa ⁹ gradbene konstrukcije, da določen čas izpolnjuje zahteve glede stabilnosti, celovitosti in/ali toplotne izolativnosti, ki so opredeljene v standardnem preskusu požarne odpornosti. ¹⁰
29	- požarna stabilnost - fire stability - stabilité au feu - Feuerstandsfestigkeit bei Brandeinwirkung	Sposobnost elementa gradbene konstrukcije, nosilnega ali nenosilnega, da se ne poruši v primeru izpostavljenosti požaru.
30	- požarna celovitost - fire integrity ¹⁰ - étanchéité au feu ¹⁰ - Feuerintegrität (Raumabschluss), brandraumabschließende Wirkung	Sposobnost ločevalnega elementa gradbene konstrukcije, da v primeru izpostavljenosti ognju z ene strani prepreči prehod plamenov in vročih plinov ali pojav plamenov na njegovi neizpostavljeni strani.
31	- toplotna izolativnost - thermal insulation - isolation thermique - Wärmedämmung	Sposobnost ločevalnega elementa gradbene konstrukcije, da preprečuje prekomeren prehod toplote. ⁹⁹⁵
32	- - - coupe-feu -	Sposobnost elementa ⁹ , da sočasno zagotavlja požarno celovitost in toplotno izolativnost.
33	- kalorični potencial - calorific potential - potentiel calorifique - spezifische Verbrennungswärme; Heizwert	Energija, ki se lahko sprosti pri popolnem sežigu ene masne enote snovi ali elementa gradbene konstrukcije ⁹ .
34	- dejanska kalorična vrednost - actual calorific value - potentiel calorifique réel - effective Verbrennungswärme	Toplotna energija, ki se sprosti pri gorenju snovi ali elementa gradbene konstrukcije ⁹ med požarom.
35	- požarna obremenitev - fire load - charge calorifique - Brandbelastung	Kalorični potencial, izražen v enotah SI, gorljivih snovi v prostoru, vključno z oblogami sten, predelnih sten, tal in stropov.

⁹ Element ali konstrukcija.

¹⁰ Glej ISO 834, Preskusi požarne odpornosti za konstrukcijske gradbene elemente.

1	2	3
36	- specifična požarna obremenitev - fire-load density - densité de charge calorifique - spezifische Brandbelastung; flächenbezogene Brandlast	Požarna obremenitev na enoto talne površine.
37	- krivulja standardnega požara - time-temperature function - fonction température-temps - Normbrandkurve; Einheits-Temperaturzeitkurve (ETK)	Dogovorjena časovna odvisnost temperature med preskusom požarne odpornosti. ¹¹
38	- razpok - bursting - éclatement - Bersten	Silovit prelom predmeta zaradi nadpritiska znotraj predmeta ali na predmet.
39	- eksplozija - explosion - explosion - Explosion	Zelo hitra reakcija oksidacije ali razkroja, zaradi katere pride do povišanja temperature ali pritiska ali obeh hkrati. ¹²
40	- deflagracija - deflagration - déflagration - Deflagration	Eksplorzija, ki se širi s podzvočno hitrostjo.
41	- detonacija - detonation - détonation - Detonation	Eksplorzija, ki se širi z nadzvočno hitrostjo in je zanjo značilen udarni val.
42	- pirofora snov - pyrophoric material - pyrophore - pyrophorer Stoff	Snov, ki je v stiku z zrakom sposobna hitrega spontanega gorenja. ⁵⁷³⁻
43	- spontano gorenje - spontaneous combustion - combustion spontanée - selbstentzündung	Gorenje, ki se začne pri normalni temperaturi brez toplote, dovedene od zunaj. ¹²
44	- ožgati - scorch; singe - roussir - absengen	Spremeniti videz snovi s površinsko pooglenitvijo.

¹¹ V ISO 834, Preskušanje požarne odpornosti elementov gradbenih konstrukcij, je ta funkcijska odvisnost izražena z naslednjo enačbo, ki se imenuje krivulja standardnega požara:

$$T - T_0 = 345 \log_{10} (8t + 1)$$

kjer pomenijo:

t - čas, izražen v minutah;

T - temperatura v peči v času t , izražena v stopinjah Celzija;

T_0 - začetna temperatura v peči, izražena v stopinjah Celzija.

¹² Ta izraz bo ponovno obravnavan pri reviziji tega standarda.

1	2	3
45	- vonj po ožganem - scorching (smell of) - roussi - Brandgeruch	Vonj predmeta, ki je ožgan.
46	- upliniti - gasify - gazéifier - vergasen	Povzročiti, da snov delno ali v celoti preide v plinsko stanje.
47	- uplinjanje - gasification - gazéification - Vergasung	Prehajanje snovi delno ali v celoti v plinsko stanje.
48	- pooglenitev - charring - carbonisation - Verkohlungsprozess	Tvorba bolj ali manj čistega ogljika med pirolizo ali med nepopolnim zgorevanjem.
49	- poogleneti - char - carboniser - verkohlen	Tvoriti bolj ali manj čisti ogljik med pirolizo ali nepopolnim zgorevanjem.
50	- piroliza - pyrolysis - pyrolyse - Pyrolyse	Nepovraten kemični razkroj snovi zaradi povišanja temperature brez oksidacije.
51	- pepel - ashes - cendres - Asche	Praškasti anorganski ostanek pri gorenju. ¹³
52	- žlindra - clinker - scorie(s) - Schlacke	Trden sprimek ostankov, ki se tvori pri popolnem ali nepopolnem zgorevanju. Je lahko rezultat delnega ali popolnega taljenja.
53	- saje - soot - suie - Ruß	Praškast ostanek amorfnega ogljika, ki se tvori med nepopolnim zgorevanjem.
54	- dim - smoke - fumée - Rauch	Vidna suspenzija trdnih in/ali tekočih delcev v zraku, ki je rezultat nepopolnega zgorevanja.
55	- - - calamine -	Mešanica saj in katrana, ki nastane pri nepopolnem zgorevanju in lahko tvori obloge, predvsem v dimnikih.